

v deželnem gledališču dan občnega zbora slov. Matice, ter pové, da koj po tem ima Matičin odbor XIX. skupščino svojo v dvorani čitalnični.

Jugoslavenski program.

Radujemo se srčno, da misli o narodnem jedinstvu, ki so jih razodeli rodoljubi jugoslavenski v shodu ljubljanskem v Ljubljani, odmevajo se v srcih bratov naših na jugu in v severu, in to osobito českich, ki v časnikih svojih popolnoma pritrjujejo programu jugoslavenskemu, tako „Politik“, „Pokrok“ in drugi. „Pokrok“ piše med družim tako-le: Prihodnji mesec bode ravno 50 let, ko je v Ljubljani bil kongres svete aliancije nemilega spomina, ki je po napotku Metternichovem izdelal osnovo, kako bi se zatrli slobodoumni poskusi, oni čas učinjeni na polotoku apeninskem in pirenejskem. Kakor je oni kongres na veke zapisan v povestnico suštva narodov, tako, ako Bog dá, Ljubljani po shodu jugoslavenskih rodoljubov ostane v povestnici zagotovljeno mesto osvobodjenja narodov, in to ne, kakor pred 50 leti, z silo in vojsko, nego na mirni, postavni poti.

Ravnokar nam je od koroških rodoljubov došlo premilo pismo od 7. t. m. sledečega obsežka: „Program, ki so ga 1. decembra t. l. nekteri rodoljubi Jugoslovonom stavili v Ljubljani, veselo pozdravlja podpisani odbor političnega društva „Trdnjava“, ter ga za svoj program sprejeme po vsem njegovem zapopadku. Svest si pa je odbor, da se ga radostno bodo oklenili vsi koroški Slovenci; vsaj za-nj so duševno delali tudi oni že leta in leta, dobro spoznavši, da le, ako se vsi Jugoslovani v habsburški monarhiji res in djansko združijo v eno telo ali celoto, bodo rešili svojo samostojnost in napredovali v vsakem oziru. Naznani se to odborovo, kakor sploh mnenje in navestilo vseh koroških Slovencev dotičnemu slavnemu odboru s pristojno prošnjo, naj se pri izdelanji posebne spomenice na milost. cesarja ozira tudi na tisto“.

Radujemo se pa dalje tudi še tega, da magjarski časniki in njim podobni nemški se ali silno hudujejo o tem programu jugoslavenskega jedinstva, ali pa se norčujejo o njem: oboje nam je znamenje, da so rodoljubi jugoslavenski pravo zadeli. Niti z grozenjem niti s zasmehovanjem se ne odstranijo velika politična vprašanja velikega jugoslavenskega naroda, ki se zaveda o tem, kar mu je treba, da ga ne požre nenasiten želodec magjarski in nemški.

Slovanom pravični federalistični dunajski časnik „Reform“ z veseljem pozdravlja deklaracijo ljubljanskega shoda ter pravi, da je dogodek velike pomembe, ktere ga bi Avstrija lahko na svojo veliko korist obrnila; vendar se ni nadjati, da možje, ki zdaj njeno krmilo v rokah imajo ali ki prvi za njimi do tega pridejo, bi to razumeli. Da bodo Pruso- in Turkoljubi to djanje jugoslavenskih rodoljubov prav tako sprejeli kakor so dosihmal sprejeli vse zahteve Čehov in Slovencev, o tem ni nobene dvombe. Nedavno je neki Bismarkov časnik trdil, da se vé, kaj hočejo Poljaki in Čehi, a to se ne vé, kaj hočejo južni Slaveni. Ljubljanska deklaracija mu daje na to vprašanje jasen in pozitiven odgovor. —

Od slovanske strani smo čuli dozdej le en važen glas, ki se ne sklada s programom jugoslavenskim, in to je glas imenitnega ogerskega Srba poslanca dr. Miletić-a, ki ga je prinesla „Zastava“ še predno mu je bila znana deklaracija, v Ljubljani složena. A temu se ne čudimo, kajti Miletić je na strani Srbov do skupine jugoslavenske prav to, kar so Poljaci do ostalih Slovanov avstrijskih; kakor je Poljakom uzor poljsko kraljestvo, tako dr. Miletić-u velika srbska krona. Njegovo in naše stališče je tedaj različno.

Casnikarstvo slovensko.

„Brencelj v lažnjivi obleki“, kateri si je v dveh letih svojega življenja pridobil že mnogo prijateljev povsod, kjer prebivajo Slovenci, bo pričel o novem letu tretji letnik in premenil svojo glavo. Dasiravno izhaja še le dve leti, vendar se je toliko okrepčal, da bo po novem letu izhajal po trikrat na mesec, a veljal bo celo leto le 60 kr. več nego poprej, tedaj 3 gold., pol leta 1 gold. 50 kr. in za četrt leta 80 kr. — Gledé na to, da vsak izobražen narod ima šaljiv list svojega jezika, in na dosedanjo tvarino „Brenceljna“, kateri se je umno ogibal skal, na katerih so drugi listi njegove baže po kratkem življenji razbili svojo prihodnost, gledé dalje na potrebo šaljivega lista zlasti v sedanjem času, kateri ima večo prostost v pretresanji političnih dogodeb, če jih obleče v smešno obleko, — gledé na to, da se človek po vsakdanjskem trudu ali prebravši resne liste rad posmeje burkam, šalam in smešnim podobam, katerih „Brencelj“ prinaša, gledé na to, da se je „Brencelj“ slovenskemu narodu sploh prav tako prikupil, kakor zameril nemčurski stranki, ga priporočamo slovenskemu občinstvu, nadja se, da bo vse po moči spolnil, kar obeta in česar od njega pričakujemo.

O napredovanji deželnega zavoda gluhonemov v Gorici.

Mnenje slavnega občinstva dela čast posamesnim osebam, kdor pa na sum ali na grajo svojega delokroga molči, pravimo, da je graje vreden. Sicer ni ga človeka, ki bi mogel popolnoma vstrezati vsem tirjatvam časa in okoliščin, a mnogo jih je, ki s trdno voljo in železnim trudom veslajo prek razkačenih valov, skrbeči po močeh svojih za blagor človeštva.

Do danes so posebno učeniki še zmeraj žebelj med naklom občnega obrekovanja in kladvom oblastnij.

Tako je g. J. J. v goriško gluhonemnico prinesel novico, da so se mu pritoževali Tržačanje (!) in tudi Goričanje (!!) zaradi slabega napredovanja rejencev omenjenega zavoda.

O sedanjem napredovanji puščam razsodbo onim, ki so zavod poznali pred veliko leti. In kdor ne vé, kako je nekdaaj bilo, naj pride k meni — jaz mu povem.

Zdaj pa ostane vprašanje: ali je zavod res to, kar so drugi zavodi, — in javno dam odgovor, da „ne“, kajti dvojni narod in ločitev spolov razdeluje en zavod v štiri zavode le pod dvema učenikoma in dvema učiteljicama. Kar v drugih zavodih po 4 do 6 učiteljev opravlja, opravlja pri nas eden, — in dobí še druga opravila za doklado!

To pa še ni vse gorjé! Slab napredek, ako se že pri taci okolnostih tako sme imenovati, tiči globokejšé, kar bode ob svojem času cel svet izvedel, a zdaj za to še ura ni odbila.

Ko bi se Vam pa še kdo pritoževal, prosite ga, da mojemu tovaršu in meni naj ne dela britkih ur, kajti prva se je že davno davno začela in do druge nikdar ne pride!

V Gorici 10. grudna 1870.

Ivan Nep. Boštjančič, učitelj.

Mnogovrstne novice.

* *Pet mesecev nemško-francoske vojske.* Pod tem nadpisom popisuje grozovite nasledke te vojske dunajski „Tagblatt“ tako-le:

Jutri (19. decembra) bode 5 mesecev, kar se je boj